

De fleste Tilfælde af denne Art naar sikkert aldrig til vort Kendskab.

Anstaltens opdragende Formaal strækker sig fra Oplæring af de laveststaaende til Renlighed, Selvhjælp ved Spisning o. s. v. Gennem manuel Oplæring af de noget bedre begavede naar vi til Skolen, hvor man søger at bibringe Børnene Kundskaber, der kan muliggøre deres Anvendelse ude i Samfundet. Selvfølgelig er det navnlig Skolebørnene, der her er det vigtigste Felt. I hele Jylland findes kun enkelte Værneskoler, og dog er det kun et ringe Antal Børn, der frekventerer Aandssvageskole, Resten gaar i Normal-skolen. Hvorledes gaar det dem der? Læreren faar ikke Tid til at give sig af med dem, han maa ofre sig for Flertallet, de normalt begavede Børn og føre dem frem. Den aands- svage lærer intet, føler og faar udviklet sin Underlegenhedsfølelse, der forvoldes ubodelig Skade. En Værneskolelærer fortalte mig nylig, at en Familie var tilflyttet Byen fra en afsides Egn. To Sønner paa 11 og 12 Aar var kommet i hans Klasse. Han ansaa dem nærmest for aandssvage, de havde en Broder i Brejning, men det var vanskeligt at afgøre, da de intet havde lært, kunde hverken skrive, stave, kende Bogstaver, langt mindre regne, de havde uendeligt svært ved at udtrykke sig, det var som om Tale var dem uvant.

Som Eksempler paa aandssvage Børn, der uden Udbytte har passeret hele Nor- malskolen, skal jeg anføre:

5. En 16 Aars Pige med $\frac{4}{10}$ af normal Intelligens har passeret samtlige 7 Klasse- trin i en større Kommuneskole i en af vore Provinsbyer. Men hun kunde hverken læse, stave, skrive eller regne og dog mente Lærer og Præst, kun, at hun var »lidt tilbage«. Hun fortalte mig, at de 8 Skoleaar var gaaet med »at sidde og kikke ud af Vinduet«.

6. I et kommunalt Fattighus lever en affældig, astmatisk Mand og hans blinde, meget svagt begavede Kone af Aldersrente. Deres 2 Værelses Lejlighed passes af den dybt aandssvage Datter — medens 2 andre Døtre er paa Aandssvageanstalt og en anden Datter har giftet sig med sin Fætter og foreløbig faaet 4 aandssvage Børn —, hun har hos sig sin 15-aarige Søn, der er ligesaa aandssvag som Moderen, idet begge har lidt over $\frac{4}{10}$ af normal Intelligens. Denne aandssvage Dreng har fulgt Folkeskolen, han kender end ikke Bogstaverne, kan selvfølgelig slet ikke regne eller skrive. Skolens Dom til mig lyder: umulig. Og dog fortsætter den samlede Familie sit usle Liv i den tæt bepakkede, utroligt snavsede Stue, medens »Stadsstuen« staar ubenyttet og er forholdsvis ren.

Desværre er disse Tilfælde ikke isolerede, jeg har truffet mange af lignende Art. I Anledning af en ledig Skolebestyrerstilling her paa Anstalten, har jeg haft Lejlighed til at tale med mange Ansøgere. De fleste erkender Tilstedeværelsen i Skolen paa et eller andet Tidspunkt af aandssvage Børn, som de maa lade sidde i Klassen uden at være i Stand til at bibringe dem Kundskaber.

Med Hensyn til de aandssvage Lovovertrædere er dette Forhold formentlig saa velkendt, at jeg ikke behøver omtale denne Gruppe nærmere. (Jeg kan henvise til min Redegørelse over Livøeleverne i Nordisk Tidsskrift for Strafferet, 1927, Pag. 1—9).

ad b. Kontrolleret Familiepleje. Er det lykkedes at opdrage den aandssvage, saa man formoder, han kan gøre nogen Nytte i Samfundet, uden at han dog kan klare sig paa egen Haand, søger Anstalten at anbringe ham ude under Kontrol. Inden Eleven anbringes undersøges Plejestedet. Findes dette egnet, oprettes en Kontrakt mellem An- stalten og Husbond, hvorefter den aandssvage skal have eget — af Tilsynet godkendt Værelse — Beklædningen skal vedligeholdes, han skal arbejde under Husbonds eget Til- syn. Til Gengæld yder Anstalten et aarligt Vederlag paa gennemsnitligt 300 Kr. An- stalten fører Tilsyn med Plejehjemmet, der afgives skriftlige Indberetninger og sørges yderligere for en lokal Tilsynsværge, der indberetter eventuelle Misligheder. At et Tilsyn er nødvendigt, viser følgende Eksempel: